

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

8 Quam vim habeat profectio in Religione approbata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

senfus vtriusque; ita Azorius lib. 14.c.4.q.7. Sed contrarium est verius, siue ex fictione aut metu professio fuerit irrita (vt docet Sa v. Religio. n. 23. & Nauar. lib. 3. ritul. de regular. consil. 24.) siue ex inhabilitate aliqua temporali, ratione defectus ætatis, anni probationis, &c. vt docet Nauar. consil. 35. numero 3. & 46. num. 2. siue ex inhabilitate perpetua, vt docet Sancius; qualis in quibusdam Religionibus est esse ortum ex Iudæis, vel Mauris; commisisse homicidium, &c. Sublata enim ista inhabilitate per dispensationem, sufficit ratificatio Religiosi. Ratio est; nam in primo casu cum ex fictione vel metu fuit inualida professio, cum persona esset habilis, admissio fuit valida ex parte admittentis: vnde cum maneat virtute (nam habetur à Prælato pro Religioso) solum requiritur consensus ex parte admitti; sicut in matrimonio & aliis contractibus, vt ostensum est supra, cap. 17. dubit. 11. In secundo & tertio, cum persona est inhabilis, fuit etiam admissio, & consensus Prælati inualidus, ac proinde deberet repeti, nisi aliunde suppleretur. Sed hic suppletur à Summo Pontifice, qui est supremus Prælatus omnium Religionum, habens potestatem admittendi omnes. Colligitur cap. 1. de Regular. in 6. vbi statuit Innocent. IV. vt professio, quæ erat irrita defectu ætatis, conualecat, si in legitima ætate eam expressè ratam habeat, vel professorum habitum suscipiat, & per triduum sine alia probatione gesserit: vel vbi non est distinctio habitus Nouitiorum & Professorum, habitum per annum gesserit. Idem de ratificatione statuitur ab Alexander III. cap. Ad nostram. 8. & cap. Significatum. 11. Extrauag. de regularibus. quibus locis non requirunt aliam Prælati admissionem: sed ipsi statuentes talem ratificationem expressam vel implicitam valere, Religiosum admittunt. Confirm. quia Concil. Trid. præsumit silentio quinquennij ratificari professionem. cap. 2. de regular. præsumitur ratificari silentio vnus anni. ergo non requiritur noua admissio. Secus est in matrimonio, quando subest impedimentum. quia Pontifex non potest supplere defectum consensus coniugis, eius loco consentiendo: potest tamen supplere defectum consensus Prælati, quia est supremus Prælatus, vt dictum est.

Aduerte tamen, hæc locum non habere, quando Superior, nullitate professionis intellecta, repugnat admissioni, volens ob aliquam causam illum eiicere. Non enim Pontifex intendit admittere ratificationem, Superiore posituè repugnante; quæ species facti mihi nuper fuit proposta.

DVBITATIO VIII.

Quam vim habeat professio in Religione approbata.

67 **I**N professione continentur tria vota solemnia, quibus homo se totum Deo & Religioni obstringit & dedicat. Itaque ratione diuersorum votorum habet diuersos effectus.

1. Transfert Religiosum in ius Ordinis.

Primo, Transfert Religiosum in ius & potestatem Ordinis & Superiorum, faciens membrum illius: ita vt Superiores possint illum, si discesserit, apprehendere sua auctoritate tamquam rem

suam, & reducere ac punire; sicut dux belli militem desertorem, maritus vxorem fugitiuam, dominus seruum fugitiuum. facit hoc professio ratione voti *obedientia*, non præcisè quatenus hoc votum obligat Deo, sed quatenus continet tacitam vel expressam promissionem erga Superiorem, & sui traditionem in corpus Religionis, coniunctam cum legitima acceptatione Superioris. Idem facit in Societate votum obedientiæ simplex peracto biennio. Superior enim à Summo Pontifice habet omnem iurisdictionem ex parte principij agentis necessariam; sed per votum obedientiæ modo iam dicto fit applicatio materiæ, in quam hæc iurisdictione se exerat.

Hoc ius Superioris secundum quosdam non est iustitiæ strictæ, sicut ius ducis in militem, domini in seruum, mariti in vxorem; quorum obligatio est propter mutuum, vel alterius commodum; (quia Religiosus non obligauit se Ordini vel Superiori propter commodum ipsorum, sed propter suam salutem, vt ab ipsis rectè gubernetur) sed est ius obedientiæ, quod Superiori competit in inferiorem: vnde per fugam non peccat contra iustitiam, sed contra obedientiam & fidem debitam Superiori & Ordini, & contra Religionem debitam Deo. quæ sententia probabilis est, eamque tenet Bañes q. 62. art. 2. dub. 6. & quidam alij recentiores.

Verius tamen puto, peccare etiam contra iustitiam; quia inter Religiosum & Religionem est contractus quidam, per quem ille se tradit in potestatem Religionis ad obsequium Ordinis, & vicissim Religio se illi obstringit ad illum tractandum tamquam filium: vt ostensum est dub. 7. vnde in hoc contractu non solum spectatur commodum priuatum Religiosi, sed etiam publicum communitatis. vide supra cap. 8. dub. 3.

Secundo, Facit inhabilem ad matrimonium ⁶⁸ contrahendum, ita vt si tentet contrahere, sit irritum; cap. Quod votum, vnic. de voto, in 6. habet hoc ratione voti *castitatis*; non præcisè, alioquin quoduis votum castitatis id efficeret; neque quia acceptatum ab Ecclesia, quia votum castitatis emissum publicè in manibus Episcopi id non facit, cum tamen ab Ecclesia sit acceptatum: sed facit ex vi constitutionis Ecclesiæ, quæ vt illud votum melius seruetur, illi in professione hanc vim annexuit, vt colligitur apertè ex dicto cap. Quod votum, vbi dicitur, *voti solemnitatem, quoad matrimonium dirimendum, ex sola Ecclesiæ constitutione esse inuectam.*

Dices, Homo per professionem tradit se Deo ^{Obiectio} & Religioni: ergo si postea tradat coniugi, iure naturæ est inualidum: sicut quod tibi donauit & tradidi, non possum alteri validè donare.

Respondeo negando consequentiam. Non enim per vota tradit potestatem corporis sui ad ^{Respon.} usum matrimonij, sed se tradit Religioni vt ab ea gubernetur; Deo verò, vt ipsi sit velut donarium consecratus; quæ traditiones non inducunt vinculum repugnans vinculo matrimonij, (nam hæc vincula simul stare possunt; vt patet quando coniuges communi consensu vouent continentiam, vel etiam profitentur in Religione) sed solum repugnans viui matrimonij. Itaque nec professio nec votum continentia irritum reddit contractum matrimonij superuenientem iure naturæ; sed solum iure Ecclesiastico. Hoc tamen Ius anti-

An fugiens peccet contra iustitiam.

2. Inhabilitas ad matrimonium.

antiquum esse colligitur ex Concil. Carthag. 4. cap. 104 cui D. Augustinus interfuit; & ex multis Canonibus 27. q. 1. cap. Viduas. ex Gregorio. cap. Quæ autem. Innocentij I. c. Impudicas. ex Concilio Triburienfi, &c.

69 *3. Solutio matrimonium ratum.*
Tertiò, Matrimonium ratum nondum consummatum antea contractum dissoluit. Est fide tenendum, vt patet ex Conc. Trid. sess. 24. can. 6. *Si quis dixerit, matrimonium ratum non consummatum, per solemnem Religionis professionem non dirimi, anathema sit.* Idem patet cap. Ex parte. Innocentij III. cap. Verùm. & cap. Ex publico. Alexandri III. de conuers. coniugat.

Petes, Quo iure professio id faciat?

Quo iure.
1. Sententia, iure naturali.

Est triplex sententia. Prima est, Iure naturæ id facere: ratio est, quia est mors quædam spiritalis; ac proinde potest dissoluere vinculum spiritale, quale est matrimonij rati, vt pote ex solo consensu ortum: sicut mors naturalis soluit vinculum matrimonij consummati, quod est carnale, ortum ex copula. Deinde quia iure naturæ licitum est transire ad statum perfectionem; quando nulli per hoc fit iniuria. hic autem nulli fit iniuria; quia Ius concedit; ergo, &c. Ita videntur sentire multi Doctores in 4. distinct. 27. D. Thomas, Richard. Durand. Palud. Lopez p. 2. cap. 39. & nonnulli alij. Hæc sententia non est improbabilis.

Sed verius est, professionem non habere hanc vim Iure naturæ. Primò, Quia hæc vincula non repugnant; possunt enim simul stare. Secundò, quia alioquin matrimonium Iure naturæ potius dicendum esset solubile quam insolubile; suppeteret enim cõmune quoddam remedium, quod vi sua naturali illud dissolueret. Tertiò, Si professio ideò soluit matrimonium ratum, quia est status perfectior; etiam soluet matrimonium consummatum, saltem quando nulla est proles, & coniunx consentit hoc constare esse falsum. Quartò, Professio non est vera mors, sed metaphoricè dicitur mors, quia vita mundana deseritur. Vnde non sequitur solui matrimonium ratum: sicut nec alia obligationes priores professione soluantur. Quintò, Quia matrimonium est vinculum non omnino spiritale, cum ex mutua corporum ad vsum corporalem traditione nascatur. quomodo ergo ex natura rei soluitur vinculo merè spiritali? Sextò, Si ratio naturalis consulatur, professio superueniens matrimonio potius videtur esse irrita, quam matrimonium dissolui; quia res huic tradita, non potest validè tradi alteri. Denique, Professio Iure naturæ non dirimit matrimonium contrahendum: ergo multò minus dirimit iam contractum. Antecedens patet; Quia quatenus professio respicit Deum, est solùm promissio sicut votum simplex; non autem propriè traditio: atqui promissio non priuat dominio rei promissæ. retinet ergo talis dominium sui corporis; ac proinde poterit validè illud tradere coniugi. Quatenus autem respicit Religionem, sic continet quidem traditionem sui, sed non magis priuat dominio corporis quam seruitus. Quare sicut seruitus Iure naturæ non dirimit matrimonium contrahendum; ita nec professio; sed id habet ex Iure Ecclesiastico.

2. *Iure diuino.*
Secunda sententia est, Professionem habere hanc vim Iure diuino positio: nam concessu & ordinatione Christi, matrimonij contractum ha-

bere hanc tacitam conditionem, Nisi ad Religionem ante consummationem me contulero. Ita multi recentiores; Victoria, Sotus vterque, Ledesma vterque; Angelus, Corduba, Henriquez, & alij, quos citat & sequitur Sanchez l. 2. de matrimonio, disput. 19. num. 3. Probat, quia initium huius rei non inueniunt in Iure Ecclesiastico, sed à principio nascentis Ecclesiæ fuit in vfu: nam beata Thecla contracto matrimonio, & nondum consummato, sponsum deseruit, & se Deo consecrauit, teste Ambrosio libro 2. de virg. col. 3. Idem fecerunt S. Alexius, teste Metaphraite, & S. Cæcilia, vt habetur in eius Gestis, & S. Macarius, vt refert Gratianus ex Hieronymo c. 26. Scripsit nobis. 27. q. 2. Hæc quoque sententia est valdè probabilis.

Tertia est, Id prouenire ex Iure Ecclesiastico iam inde à temporibus Apostolorum instituto: quæ sententia videtur verior; eamquæ docet Michaël Medina lib. 5. de continentia sacrorum hominum, cap. 86. & 87. Henricus quodlib. 5. q. 35. Hostiensis, Ioannes Andreas, & Anonius de Burtio in cap. Ex publico; de conuersione coniugat. Felinus consil. 26. & multi alij. Probat, Primò, Si professio Iure diuino dirimeret matrimonium ratum iam contractum, non solùm id faceret in Religione approbata, sed etiam in non approbata; quia hæc quoque est status perfectionis, (etsi non habeat omnem eam excellentiam, & firmitatem; quam habet Religio approbata) & continet consilia Christi, & multis sæculis non solent Religiones approbari, sed sen sim ipso vfu permittebantur ab Episcopis, nec dabatur Superioribus iurisdictio spiritalis. Confirmatur, quia professio in Religione approbata & non approbata non differunt Iure diuino, sed solùm Ecclesiastico. Secundò, Idem facerent vota simplicia in Societate, & vota Coadiutorum formatorum, præcisè omni noua ordinatione Ecclesiæ; quia per hæc efficitur quis verus Religiosus Religionis approbatæ, vt supra dubit. 1. ostensum est; atqui id verum non est; etsi enim hæc vota ex ordinatione Ecclesiæ dirimant matrimonium contrahendum illis superueniens, non tamen dirimunt iam antè contractum, ergo, &c. Tertiò, Si professio Iure diuino id facit, sine dubio id habet ratione voti castitatis; eò quòd vfu matrimonij repugnet huic voto: ergo etiam votum castitatis emissum in manibus Episcopi id faciet: quod constat esse falsum. Confirmatur, quia exempla quæ ipsi adferunt, magis probant de voto castitatis, quam de professione Religionis approbatæ: illi enim Sancti non sunt professi aliquam Religionem approbatam; sed vel castitatem tantum, vt sanctus Alexius, S. Cæcilia, & S. Thecla; (quamvis huius exemplum non vigeat, cum maritum ob infidelitatem relinquere potuerit) vel vitam eremiticam, vt sanctus Macarius. Quartò, Professio Religionis non reddit Iure diuino irritum matrimonium contrahendum, sed solùm ex constitutione Ecclesiæ, cap. Quod votum, de voto. in Sexto: ergo multò minus illo Iure dirimit iam contractum: hoc enim est multò difficilius. Confirmatur, quia professio hoc habet ratione solemnitatis; sed solemnitas est ex institutione Ecclesiæ: ergo habet ex institutione Ecclesiæ. Quintò, Pontifex potest ex causa graui dissoluere matrimonium ratum, vt probabilior opinio tenet: atque hic est sufficiens causa,

3. *Iure Ecclesiastico.*

causa, nimirum transitus ad statum perfectionis, ad Christi consilia & imitationem: ergo potuit statuere vt in hoc casu dissolueretur: ergo non est recurrendum ad Ius diuinum. *Confir.* Quia Summus Pontifex debet habere omnem potestatem necessariam ad suauem & humanam fragilitatem accommodatam Ecclesiae gubernationem; in eum enim Christi suauitas est, & humanae conditioni attemperata, at qui suauis gubernatio Ecclesiae, & salutem animarum accommodata postulat, vt vinculum matrimonij non consummati ob grauissimas causas interdum relaxetur, vt experientia constat, ergo oportuit Summum Pontificem habere hanc potestatem. Idem dicendum de relaxatione votorum & professionis. *Confirm.* Secundo, quia cum Summus Pontifex sit Vicarius Christi Domini ad Ecclesiam in eius absentia regendam, nec ad Christum in hac vita sit recursus, quantum incidit difficultas; oportet illum habere omnem potestatem quam decet habere Vicarium perpetuum in regno remotissimo, cum ad Regem nullum est refugium, quae potestas valde est affinis potestati ipsius Regis. Vnde sicut talis Vicarius posset in quibusdam legibus sui Regis grauissima aliqua causa urgente dispensare: ita mirum videri non debet si Pontifex in quibusdam Iuris diuini (nempe quorum obligatio non est à Deo immediate imposta, sed nuntur actu humano, illumque supponit, sicut obligatio matrimonij rati & voti, & si maneret, salutis detrimentum vel impedimentum graue adferret) dispensare possit. Sed de hoc alibi plura.

Ad rationem contrariae sententiae Respondeo, Id solum probare hoc Ius esse antiquissimum, sicut & multa alia, quae Apostoli, vel Pontifices primis temporibus constituerunt, quorum institutio non inuenitur in Iure scripto, vt supra dictum est. Exempla illa si quid probant, probant non solum professionem Religionis approbatam soluere matrimonium ratum, sed etiam professionem castitatis, & vitam eremiticam; & fortasse ita olim fuit ex ordinatione Ecclesiae: sed postea statutum est, vt sola professio Religionis approbata hanc vim habeat.

70
4. Priuat
dominio.

Quarto, Professio priuat omni dominio bonorum mobilium & immobilium, & redditu in habilem ad illud, cap. 7. Quia ingredientibus. 19. q. 3. & cap. 9. Si qua mulier. ibidem; quod cap. ex Iure Civili, Authent. de sanctiss. Episcopis, collat. 9. §. Si qua mulier, translaturum est, & Iure Canonico approbatum. *Domino priuat* ratione voti paupertatis, quia hoc votum in professione continet non solum abdicacionem vsus independentis, sed etiam omnis dominij: hoc enim perfecta paupertas requirit, estque secundum consilium Domini, Matth. 19. *Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quae habes, & da pauperibus; & habebis thesaurum in caelo.* Idem statuit Ecclesia in Religione faciendum, vt tum ex dictis Canonibus patet, tum ex cap. Monachi. 2. cap. Super quodam. 4. & c. Cum ad Monast. 6. de statu Monachorum.

Dices, Quid si quispiam dum profitetur, intendat dominium non abdicare, sed retinere, saltem ad tempus?

Si intendat
non abdicare
dominium.

Respondeo, Eo casu non fore validam professionem, ac proinde talem non fore Religiosum, spectato Iure communi. & quidem ita intendat retinere dominium, vt non sit paratus

illud abdicare quando Superior iusserit, professio erit omnino irrita: quia non intendit se obligare ad id, quod est de substantia status religiosi: abdicatio enim dominij saltem in preparatione animi, & quoad vinculum abdicandi, ad substantiam Religionis pertinet. Si verò solum intendat retinere dominium ad tempus, & postea quando Superiori videbitur illud à se alienare, maior difficultas est; quia id statui Religionis non repugnat. Nihilominus certum videtur, stante Iure communi, talem actum non habere vim professionis, nec constituere hominem in statu religioso. *Primo*, Quia professio Iure communi includit actuale abdicacionem; ita vt nulla fiat in Ecclesia sine tali abdicacione: vnde qui profitetur, hoc ipso priuatur dominio, perinde ac si naturaliter moreretur, & heredes ei tamquam mortuo succedunt. *Secundo*, Si quis non intenderet se in omnibus secundum regulam subiicere Superiori, sed aliquid exciperet, in quo sit sui iuris & arbitrij; aut si pro certo tempore non vellet se obligare nisi ad castitatem coniugalem, non valeret professio: ergo etiam non valebit, si non velit abdicare dominium: Iura enim haec omnia aequè ad professionem requirunt. *Tertio*, Quia Praelatus non habet potestatem ad acceptandum talem actum tamquam sufficientem ad incorporandum Religioni; nam Ius ei resistit, & est contra essentialia regula.

Notandum tamen, hanc intentionem retinendi proprium, posse dupliciter haberi in professione. *Primo*, Ex errore priuato, ita tamen vt iste error non sit causa professionis, nec illam restringat, & tunc non irritat professionem; sed per accidens ei coniungitur. Ille enim intendit profiteri absolute sicut oportet, sed priuato errore putat se posse retinere proprium saltem ad tempus: qui error non vitiat professionem, cum illam non afficiat, neque limitet. Simile est in matrimonio, vt si putes te posse seruare continentiam in eo statu, vel ingredi Religionem quando placebit, nihilominus absolute contrahas cum animo te obligandi absolute, & absque limitatione, ad ea quae ratio matrimonij requirit.

Dupliciter
potest ha-
beri inten-
tio proprii.

Secundo, Si error sit causa professionis, vel saltem si intendas, vt professionem restringas, nolendo te nisi hoc modo obligare; tunc professio erit irrita. Error enim iste est circa substantiam professionis & obligationis. vnde tollit consensum necessarium, non minus quam cum est error circa substantiam materiae, vt patet ex dictis supra cap. 40. dubit. 2. Pari modo intentio illa restringit vim professionis, tollendo id quod Iure communi ad eius substantiam pertinet, nimirum vim abdicandi dominij; & retinet Ius illi repugnans. Vnde puto nullam in foro conscientiae ex tali professione oriri obligationem, nisi forte independentem à valore professionis intenderet se ad aliquid obligare.

Dixi, *Stante Iure communi*; quia Ecclesia nouo Iure vel priuilegio posset talem professionem, tamquam sufficientem ad incorporandum Religioni, & ad reliquos effectus professionis suo tempore inducendos, admittere, & tunc valida esset.

Inhabilitatem ad dominium inducit, non ratione voti paupertatis praecise, quia non ideo quis est incapax iuris & dominij, quòd Deo paupertatem

71
Inducit
inhabili-
tatem
pro-

promiserit: nec ratione tacite renuntiationis, quia aliud est de dominio spoliare, aliud inhabilem se ad illud reddere; sed id provenit ex duabus aliis causis. Prima est, Traditio sui in ius Ordinis; ita enim se tradit Ordini, ut partim mancipio, partim filiofamilias comparetur, quorum neuter sibi acquirit, sed ei in cuius potestate est, ut infra dubit. 11. dicitur. Secunda est, Decretum Ecclesie professioni annexum. hoc enim non solum traditionem illam confirmat, ita ut ille non possit veluti manumitti aut emancipari sicut servus vel filius, aut sui iuris effici; sed etiam illum directè incapacem dominij acquirendi facit, sicut eiusdem Ecclesie decretum reddit profitemtem inhabilem ad matrimonium. Confirmatur, quia non apparet ratio, qua quis se ipsum sua auctoritate ad huiusmodi inhabilem & incapacem facere possit. quantumvis enim quis promittat, voueat aut iuret, se nunquam matrimonium cum hac vel illa contracturum, aut rem aliquam comparaturum; non ideo efficitur inhabilis, ita ut si contra faciat, sit irritum. Idem dicendum de dominij abdicatione: debet igitur hæc res ex lege & potestate Superioris provenire, sicut irregularitas & inhabilitas ad beneficia, vel officia; quam nemo sine Ecclesie constitutione sibi irrogare potest. Qui autem huiusmodi inhabilitates constituere possunt, pertinet ad 1. 2. quæst. 96. Similis inhabilitas annecti potest voto simplici, & reipsa annexa est votis Coadiutorum formatorum in nostra Societate.

5. Priuat potestate utendi suo iure.

Quintò, priuat potestate utendi rebus suo iure, seu absque dependentia à voluntate Superioris. Facit hoc præcisè per votum paupertatis: in hoc enim paupertas Religiosi essentialiter consistit, ut quis non possit vlla re uti, aut vllam rem possidere absque Superioris arbitrio; & ut sit paratus omni momento omne ius à se abdicare. Ut autem careat re ipsa omni dominio, vel ut sit incapax illius, non est de essentia paupertatis religiosæ; sicut nec de essentia castitatis religiosæ est, non esse coniugatum, aut esse incapacem coniugij.

Confessoria.

Non potest donare.

Ex dictis sequitur Primò, Religiosum, si aliquid donauerit vel alienauerit absque consensu Superioris, non solum peccare mortifere violando votum paupertatis; sed etiam dispositionem esse irritam, & eos, qui acceperint, teneri ad restitutionem: quia caruit potestate disponendi. Idem dicendum, si fecit quidem ex consensu Superioris, sed Superior consensum dare non poterat: ut si expendit in rem turpem; ut supra cap. 4. dubit. 5. & cap. 18. dub. 11. dictum est.

Non potest testari.

Sequitur Secundò, Religiosum non posse validè testari; quod etiam habetur expressè cap. Quia ingredientibus. 19. quæst. 3. & Authent. de Monachis. §. Illud quoque. Ratio est; tum quia per professionem priuatus est omni dominio, & incapax illius redditus: tum quia quidquid acquirit, Monasterio acquirit: unde nihil habere potest de quo testetur. vide Nauarrum comment. 2. de Regul. num. 44. & sequentibus. Potest tamen hæc facultas testandi de aliquibus rebus, quarum administrationem vel vsum habebat, ei concedi per Summum Pontificem, ut idem Nauarrus numero 57. & 58. probat, & Couarru. cap. 2. de testamentis numero 17. sicut enim potest ei fieri potestas alienandi donatione inter vivos; ita etiam donatione mortis causa, & per testamentum; ad

hoc enim non requiritur dominium, sed sufficit administratio, & consensus eius qui illum dare potest. Sic Pontifex aliquando concedit potestatem testandi Religiosis beneficiariis, ut extra Monasterium sua industria viuentibus, vel in Monasterio administrationem aliquarum rerum in proprium commodum habentibus. ut tamen hoc licitè fiat, debet subesse iusta aliqua causa, quia est contra Canones. unde solus Pontifex hanc facultatem concedere potest, ut docet Nauarrus supra. quidam putant esse quamdam voti relaxationem & dispensationem: sed verius est non esse, sicut nec est dispensatio voti, quando Pontifex alicui concedit peculium.

Sextò, Professio soluit vota simplicia priora, etiam Religiosis strictioris ingrediendæ, eaque commutat in vota solemnia Religionis illius in qua agitur; cap. Scripturæ. 4. de voto, & cap. Qui post votum. 5. de Regularibus, in 6. Simili modo matrimonium dissoluit sponsalia etiam iurata. vide supra cap. 40. dub. 16. n. 106.

Septimò, Delet omnia peccata. Ita D. Thomas quæst. 819. art. 3. ad 3. & Caietan. ibidem. Antoninus 3. par. tit. 16. cap. 3. §. 3. vbi pro eadem sententia adfert Paludanum in 4. dicit. 38. quæst. 4. artic. 1. Thomas Waldensis de Sacramentis, tit. 9. cap. 80. Angelus v. Religiosus, n. 47. & alij Summistæ. Vide Hieronymum Platum lib. 1. de bono status religiosi cap. 13. vbi hoc eleganter explicat & confirmat. Sed hoc intelligendum de reatu peccati, quæ remissa culpa manet: culpa enim, præsertim mortifera, non remittitur nisi per contritionem vel vsum Sacramenti. Ratio est, tum quia per professionem vetus homo & veteres mores exuuntur, (saltem proposito & statu ipso) & induuntur noui; unde censetur mors quadam vitæ mundanæ: tum quia qui se suaque omnia diuino obsequio mancipat & obstringit, huiusmodi beneficio dignus est. Hinc Patres susceptionem habitus monastici solent comparare Baptismo. Hieronymus epist. 8. & 25. Leontius in Vita Simeonis Abbatis, Anselmus lib. de Similitudinibus, e. ultimo, Bernardus lib. de Præcepto & dispensat. quorum testimonia refert Platus. ex quibus etiam colligas, professionem habere hanc vim quasi ex opere operato, sicut martyrium, si nullus ponatur obex.

Octauò, Tollit irregularitatem, quæ est ex defectu natalium, cap. 1. de filiis presbyterorum. & cap. 1. d. 56. ceteras autem iure communi non tollit; quia iure non est expressum, ut docet Abbas in cap. Ex litterarum, de apostatis: alia verò tolluntur specialibus variorum Ordinum priuilegiis. Unde falluntur qui putant tolli irregularitatem quæ est ex homicidio, vel bigamia, ut bene notat Nauarrus comment. 2. de Regul. n. 60. Nec obstat Authent. de Monachis, vbi significatur, ut quidam dicunt, omnem irregularitatem Religionis ingressu tolli: quia non loquitur de irregularitate, sed de peccatis: ait enim, *vitam monasticam ita hominem Deo coniungere & appropriare, ut omnem humanam labem abradat, & purum reddat*, ut patet ex textu Græco: *στίλθ* enim *ἀνδρῶν* & apud Græcos sunt peccata, & peccatorum sordes, non irregularitas. Adde, irregularitatem, quæ est ex defectu natalium, non penitus tolli per professionem; (quia talis non potest eligi ad Prælaturam; vrad Abbatiam virorum aut feminarum, nec ad bene-

72
6. Commis-
sat vota.

7. Delet
omnia
peccata.

73
8. Irregu-
laritatem
tollit.

beneficium habens curam animarum) sed solum ex parte, vt possit ordinari, & beneficium simplex obtinere, vt recte Nauar. supra, ex cap. 1. de filiis presbyterorum.

D V B I T A T I O IX.

Ad quid teneatur Religiosus ex vi cuiusque voti.

74
Votum
obedientia
ad quid
obliget.

Respondeo, Ratione voti obedientia tenetur Primò, ad præcepta regulæ.

Secundò, Tenetur non agere contra regulam aut mandatum Superioris ex contemptu: nam per votum obedientia subiecit se regulæ & potestati Superioris: ac proinde se obligauit generatim ad viuendum secundum regulam, & ad obediendum Superiori præcipienti consentaneè regulæ: in qua obligatione primò omnium cõtinetur, vt regulam & mandata Superiorum non contempnat; sed generale propositum retineat iis se conformandi; contemptus enim euertit rationem formalem obediencia, atque adeò totum fundamentum obediencia. Hinc passim DD. tradunt, Regularem peccare mortalitèr, si ex contemptu regulam vel Superioris iussa violat. de quo vide D. Thomam 2. 2. quaestione 186. artic. 9. ad primum, & Caiet. ibidem.

Ex con-
temptu
peccare.

Censetur autem ex contemptu violare, qui contra facit, non ex negligètia, vel cupiditate, sed quia non vult regulæ aut Superiori esse subiectus, vt ait Caietanus. deinde qui directè eo fine violat, vt Superioris mandatum, aut regulæ ordinationem ostendat se nihili facere: hæc sunt valdè graua, nec possunt cadere nisi in malignum animum, Institutum sui, & iudicij auctoritatisque Ecclesiæ, qua Institutum est confirmatum, & potestas Superiori tradita, contemptorem. Putat tamen Caietanus v. Inobediencia, contemptum præcepti in re minima non esse peccatum mortale; de quo infra c. 46. dub. 6 num. 45.

Præcepta
Superioris.

Tertio, Tenetur ad omnia, quæ Superior iuxta regulam seu Institutum præcipit. & quidem si præcipiat in virtute sacrae obediencia, tenetur obedire sub peccato mortali; tunc enim Superior ex more Religionibus visitato intendit illum obligare quantum potest, atq; adeò sub peccato mortali. Si autem hac forma præcipiendi non vtatur, non videtur velle obligare sub peccato mortifero, nisi id aliunde constet: videtur tamen obligare sub veniali, si aliquo modo mandet: tum quia non intendit cõsulere & suadere dumtaxat, sed aliquo modo præcipere & obligare, quamuis non tantum, quantum possit. (valdè autem probabile est, Superiorem posse suam potestatem, suumque præceptum ita moderari, vt solum ad peccatu veniale obliget, etiam si alioquin materia sit grauis) tum quia ipsa ratio disciplinae religiose postulat vt inferior obtemperet; etiam si illi extremum præceptum non imponatur. Si tamen ita præcipiat, vt non intendat absolutè obligare pro conditione materiae, probabile est subditum non obligari sub aliqua culpa, sed solum sub pœna & correctione regulari; quo modo ipsa regulæ obligant; de quo plura 1. 2. q. 96. tractat. de legibus.

Si contra
regulam

Quarto, Si Superior præcipiat aliqua contra regulam, non tenetur inferior obtemperare; nisi

forte ille possit in ea parte regulæ dispensare, & legitima causa contrarium præcipiendi subbit. ita Caietanus q. 104. art. 5.

Quintò, Si præcipiat aliquid supra regulam, non tenetur inferior. Est communis sententia DD. vt ostendit Corduba in regulam S. Francisci c. 10. q. 2. Idem dicendum si præcipiat infra regulam, id est laxiora quàm regula præscribat, nisi causa iusta subbit. Hinc D. Bernardus lib. 1. de præcepto & dispensat. col. 4. *Praelati iussio vel prohibitio non prætereat terminos professionis, nec ultra extendi potest, nec contrahi circa. Nihil me Praelatus prohibeat horum quæ promisi, nec plus exigit quàm promisi. vota mea nec augeat sine mea voluntate, nec minuat sine certa necessitate.* Et infra: *Monentes eos, non cogentes ad celsiora, condescendentes eis, cum necesse fuerit, ad remissiora.* Ratio est, quia Superior est custos regulæ & Institutum, non auctor; eiq; potestas datur, vt subditos secundum illam perficiat, non vt ad maiora obliget. quæuis enim Religio suam vitæ mensuram, suum exercitiorum modum sibi præscriptum habet, qui regulis & constitutionibus cuiusque exprimitur, ad quem vt perducatur, instituuntur Superiores. Accedit quòd inferior ex vi voti sui non intendat se obligare, nisi ad viuendum & obediendum secundum proprium Institutum, vt docet D. Thomas quodl. 10. art. 10. & alij communiter.

Hinc sequitur, non solum Superiorem Regularem non posse ratione voti obediencia obligare subditum ad ea quæ sunt *super vel contra vel infra regulam*; (nisi ex causa, quæ tamen fit secundum regulam) sed nec Summum Pontificem: quia hic non potest amplius ex vi voti, quàm Superior Regularis; cum inferior non magis illi quàm huic se intenderit per votum obediencia obligare, quamuis vt Pastor vniuersalis Ecclesiæ (cui Dominus omnem potestatem necessariam ad bonam Ecclesiæ administrationem in oues contulit) plura præcipere possit quàm Superior Regularis, verbi gratia, capessere Episcopatum, vel aliam dignitatem extra Religionem; quod tamen Praelatus Regularis præcipere non potest, vt ex D. Bernardi sententia aperte conuincitur.

Supra regulam, iuxta Cordubam, sunt, ire ad infideles, vbi est manifestum periculum mortis vel seruitutis, ieiunare longo tempore, abstinere à carnibus ad vnum mensem, quando regula non præscribit, & similia.

Hic tamen duo Noranda sunt. Alterum est, Etiam si huiusmodi longè abstinentiæ, & similia quæ non sunt secundum regulam, non possunt imponi ad exercitium virtutis; possunt tamè ob alias causas. Primò, In iustam pœnam alicuius criminis: id enim est secundum regulam. Secundò, Si putentur necessaria ad seruanda vota. Sic præcipitur clausura Monialibus arctissima, etiam si talem antè non vouerint; quia experientia docuit, hanc esse necessariam ad custodiam castitatis, quam vouerunt. Sic etiam possunt præcipi ieiunia, & alia austeritates ad superandam aliquam tentationem. si tamen non putentur necessaria, non potest subditus ad ea obligari, vt docet Corduba supra, & Siluester Religio 6. quaestione 6. Tertio, Ob aliquam publicam necessitatem possunt quedam austeriora ad tempus omnibus imponi; quia & hoc regulæ consentaneum. Sic Ecclesia præcipit ieiunia, vigiliae, &c.

Alte-